

ŽINIŲ EKONOMIKOS FORUMAS

Projektas „**Nacionalinės kosmoso asociacijos (NKA) veiklos stiprinimas (SPACETECH)**„
įgyvendina Lietuvos kosmoso asociacija ir Žinių ekonomikos forumas.
Remia Lietuvos Respublika. Iš dalies finansuoja Europos Sąjunga.

Lietuvos kosmoso sektoriaus naujienos

Informacinis elektroninis žurnalas

2010 m. rugpjūčio 11 d.

Nr. 1

Gerbiami skaitytojai,

Ar žinojote, kad kosminės technologijos yra pritaikomos ir naudojamos kiekvieno iš mūsų kasdieniniame gyvenime?

Ar žinote žymiausias Lietuvos ir užsienio šalių kosmoso sektoriaus pasiekimus, įvykius, žmones, iniciatyvas?

Jei Jūs domitės arba turite pažįstamų, draugų, kolegų, kurie domisi kosmoso naujienomis, kosminėmis technologijomis ir kitomis šio sektoriaus aktualijomis, šis informacinis žurnalas skirtas kaip tik Jums.

Atsiverskite ir pasinerkite į kosmoso pasaulį.

Linkime malonaus skaitymo ir įspūdžių!

Informacinio žurnalo redakcija

NASA nuotrauka

Šiame numeryje skaitykite:

- [Ar žinote, kad...](#)
- [Nacionalinės kosmoso asociacijos veiklos stiprinimas \(SPACETECH\)](#)
- [SPACETECH projekto veiklos](#)
  - [Lietuvos ir užsienio kosmoso sektoriaus dalinimosi patirtimi ir bendradarbiavimo galimybės](#)
- [Projektų kvietimai, konkursai](#)
  - [Europos palydovinės navigacijos konkursas](#)
  - [Paskelbti nauji 7BP programos kvietimai teikti paraiškas](#)
  - [Tyrejų tarptautinės kompetencijos ugdymas](#)
  - [Lietuva – tarptautinio projekto NordicbaltSat partnerė](#)
  - [Tarptautinė konferencija „Space Economy in Multipolar World“](#)
- [Įvykiai, aktuali informacija](#)
- [Renginiai](#)
- [Naudingos nuorodos](#)

Ar žinote, kad...

Tikriausiai ne vienam išgirdus žodį „kosmosas“ pirmiausia iškyla kosminių raketų ir palydovų, skafandrų, neaprėpiamų ir nutolusių kosmoso platybių vaizdai. Tai atrodo taip tolima ir mažai ką turi bendro su kasdieniu žemišku gyvenimu.

Tačiau, ar žinote, kad kosmoso sektorius peržengia savo tradicines ribas, intensyviai plečiasi ir skverbiasi į praktines kasdienio žmonių gyvenimo sritis.

Kosminės technologijos skatina naujų produktų ir naujų paslaugų atsiradimą, esamų technologijų tobulinimą, taip prisidėdamos ne tik prie ekonomikos ir šalių konkurencingumo didinimo, bet ir prie socialinės gerovės užtikrinimo.

Didžiausias kosminių technologijų indėlis pastebimas telekomunikacijų, vietos nustatymo (palydovinės navigacijos) ir Žemės stebėjimo srityse.

NASA nuotrauka

Šiandiniame pasaulyje kosmoso sektoriaus bei mokslo ir inovacijų plėtra šioje srityje gali parodyti kiekvienos šalies pajėgumus kurti kosmines technologijas ir duomenimis iš kosmoso pagrįstus produktus, paslaugas bei tampa vienu iš pagrindinių ekonomikos skatinimo variklių.

Mažų palydovų kūrimas ir eksploatacija gali užtikrinti tokių mažų šalių kaip Lietuva kosmoso sektoriaus plėtrą ir specialistų ugdymą.

NASA nuotrauka

Kosminės technologijos tampa neatsiejama kiekvieno iš mūsų gyvenimo dalis. Nes, tai:

- Orų stebėjimas ir prognozės.
- Palydovinės ryšių ir navigacijos priemonės.
- Klimato kaitos stebėjimas.
- Gamtinių išteklių stebėsena ir analizė (žemės paviršiaus pokyčiai (nuošliaužos, įgriuvos, potvyniai, erozijos ir kt.), vandens telkinių (vandenynų, jūrų ir kt.) priežiūra bei užterštumo tyrimai, tarša, miškų gaisrai, žemės drebėjimai ir kt.).
- Saugumo stebėjimo ir užtikrinimo technologijos.
- Kosminė fotografija, žemėlapiai.
- Kosmoso turizmas.

NASA nuotrauka

NASA nuotrauka

Nacionalinės kosmoso asociacijos veiklos stiprinimas (SPACETECH)

Lietuva yra vienintelė valstybė ES, ne pradėjusi bendradarbiavimo su Europos kosmoso agentūra ir iki šiol neplėtojusi kosmoso srities mokslo ir verslo, dėl ko gali likti tik kosminių technologijų pagrindu kuriamų produktų ir paslaugų vartotoja, o ne jų kūrėja.

Projektas skirtas Lietuvos kosmoso asociacijos (LKA), kuri koordinuoja Nacionalinės kosminių technologijų platformos veiklą, veiklos stiprinimui.

Skatinant LKA narių dalyvavimą tarptautinių šios srities tematinė tinklų veikloje bus plėtojami šios srities moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra (MTEP) ir verslas. Tam būtina konsoliduoti kosmoso sektorių ir atlikti galimybių studiją, dėl efektyvaus šalies potencialo panaudojimo, siekiant įsitraukti į Europos kosmoso veiklą.

Projektu siekiama MTEP tematikų koordinavimo, aukštos kvalifikacijos specialistų rengimo, mokslo ir verslo partnerystės, šio sektoriaus konkurencingumo bei parodyti visuomenei kosmoso veiklos svarbą ir naudą.

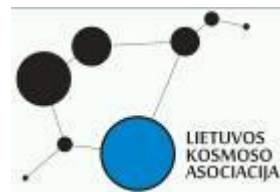
NASA nuotrauka

Įgyvendinus projektą, Lietuvai atsiras realios galimybės įsijungti į Europos kosminių technologijų kūrimą bei panaudojimą, o jo neįgyvendinus, Lietuva liks neišnaudojusi savo mokslinio ir inovacinio potencialo šalies konkurencingumui didinti bei galimybių užimti naujas nišas šioje sparčiai besiplėtojančioje rinkoje.

Įgyvendinimo laikotarpis: 2010 m. balandžio 1 d. - 2012 m. balandžio 1 d.

Daugiau informacijos apie projektą: Justina Dragūnaitė, projektų vadovė, el. paštu jdr@space-lt.eu arba tel. (8 5) 210 1250.

Įgyvendina

Ž I N I Ū
EKONOMIKOS
FORUMAS

Finansuoja

Pagrindinės projekto veiklos:

- Nacionalinio kosminių technologijų partnerystės tinklo stiprinimas ir koordinavimas bei integracija į tarptautines organizacijas.
- Nacionalinės kosmoso asociacijos narių ir mokslininkų bei kitų tyrėjų bendrųjų gebėjimų stiprinimas.
- Nacionalinės kosminių technologijų platformos tarptautinės integracijos įgyvendinimo galimybių studijos parengimas.

NASA nuotrauka

Lietuvos ir užsienio kosmoso sektoriaus dalinimosi patirtimi ir bendradarbiavimo galimybės

Siekiant užtikrinti efektyvų Lietuvos kosmoso sektoriaus vystymąsi ir plėtrą, būtinas sėkmingas bendradarbiavimas ir dalinimasis gerąja patirtimi su pažangiausiomis šios sektoriaus užsienio organizacijomis.

Vienas iš pagrindinių projekto siekių yra sustiprinti Nacionalinį kosminių technologijų partnerystės tinklą ir integruotis į tarptautines organizacijas.

Jau nuo projekto pradžios šis siekis aktyviai įgyvendinamas. Per keturis projekto įgyvendinimo mėnesius aplankytos šios šalys: Prancūzija, Didžioji Britanija, Belgija, Vokietija, Italija, Austrija. Pasidalinta patirtimi ir užmegzti bendradarbiavimo ryšiai su šiomis užsienio šalių organizacijomis:

NASA nuotrauka

- Su EADS ASTRIUM (Vokietija) aptarti bendradarbiavimo su Lietuvos mokslo institucijomis klausimai. ASTRIUM yra pirmaujanti Europos ir trečia pasaulyje kosmoso srityje dirbanti kompanija, veikianti 5 Europos šalyse: Prancūzijoje, Vokietijoje, Jungtinėje Karalystėje, Ispanijoje ir Nyderlanduose.
- Su THE VON KARMAN INSTITUTE FOR FLUID DYNAMICS (Belgija) aptartos Lietuvos dalyvavimo QB50 mažųjų palydovų išvedimo į kosmosą 2013 m. projekte galimybės.
- Tarptautinės organizacijos EURISY konferencijoje Romoje buvo aptartos SVV įmonių bendradarbiavimo su Europos Kosmoso Agentūra galimybės. EURISY yra pelno nesiekianti organizacija, kurios pagrindinė misija yra šviesti Europos visuomenę apie kosmoso technologijų ir kosmoso paslaugų teikiamą naudą ir užtikrinti prieigą prie kosminių technologijų informacijos ir paslaugų.
- Su Romos Universiteto Sapienza Aerokosmoso centru aptarti bendradarbiavimo mažųjų palydovų srityje klausimai.
- Su United Nations Office for Outer Space Affairs (Viena) buvo aptarti Lietuvos prisijungimo prie tarptautinių kosminės erdvės naudojimo sutarčių ir palydovų registracijos klausimai.
- European space policy institute (ESPI) (Viena) buvo pristatyta Centrinės Europos šalių Integruotų kosmoso paslaugų platforma. ESPI siekia pateikti sprendimų priėmėjams nepriklausomą nuomonę ir ekspertines išvalgas aktualiais kosmoso sektoriaus, kosminių technologijų naudojimo klausimais, skatina visuomenės informuotumą kosminių technologijų pritaikymo ir naudojimo klausimais, remia studentų ir mokslininkų darbus, susijusius su kosmoso sektoriumi.

www.space.com
nuotrauka

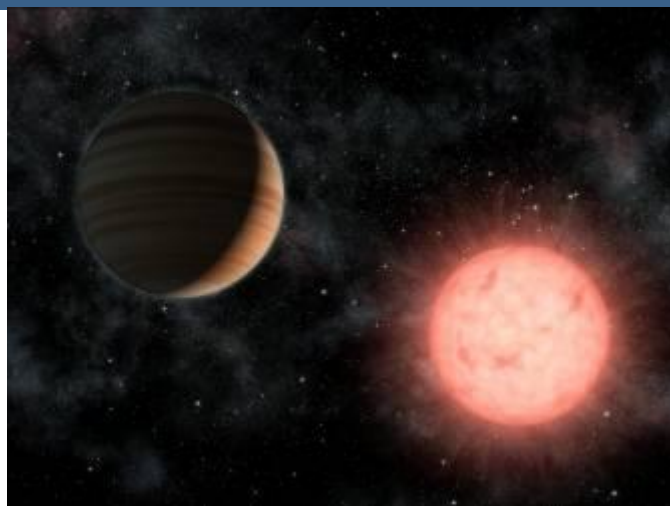
- Šių metų pradžioje Lietuvos kosmoso asociacija tapo SME4SPACE organizacijos nare.
- National Laboratories Teddington (Didžioji Britanija) vyko Technologijų perdavimo centro renginys, skirtas mikrojutiklių kūrimo technologijoms.
- Gegužės 5 d. 2-ajame Baltijos Kosmoso klasterio Apskritajame stale Taline Estijos, Latvijos ir Lietuvos atstovai diskutavo dėl bendros veiklos kryptių kosmoso technologijų ir naujų paslaugų iš kosmoso gaunamų duomenų pagrindu kūrimo srityse.

Europos palydovinės navigacijos konkursas

Šiais metais Europos palydovinės navigacijos konkurse (The European Satellite Navigation Competition) dalyvauja ir Lietuva. Lietuvoje vykstančio konkurso organizatorius - Lietuvos kosmoso asociacija.

Konkurse gali dalyvauti visi turintys idėjų, susijusių su palydovinės navigacijos sritimi (įmonės, tyrimų ir mokslo institucijos bei individualūs asmenys).

Visą informaciją galite rasti: www.galileo-masters.eu. Daugiau informacijos suteiks Lietuvos kosmoso asociacija el. paštu info@space-lt.eu arba tel. (8 5) 210 1250.

NASA nuotrauka

Paskelbti nauji 7BP programos kvietimai teikti paraiškas

2010 m. liepos 20 d. paskelbtas naujas 7BP programos teminės srities „Kosmosas“ kvietimas teikti paraiškas ([FP7-SPACE-2011-1](#)).

Galutinis paraiškų teikimo terminas – 2010 m. lapkričio 25 d. 17 val. (Briuselio vietos laiku).

Biudžetas: € 99 000 000

2010 m. rugsėjo 15-16 d. Padua (Italija) vyks tarptautinės [7BP Kosmoso teminės srities informacinės dienos](#).

NASA nuotrauka

Įvykiai, aktuali informacija

- 2010 m. gegužės 6-7 d. Taline vykusioje konferencijoje „Kosmoso duomenų panaudojimas paslaugų sferoje – 2010. Verslo ir mokslo konkurencingumo spartinimas: palydovinės paslaugos modernioje visuomenėje“ dalyvavo ir Lietuvos kosmoso asociacijos direktoriaus Vidmanto Tomkaus vadovaujama Lietuvos specialistų delegacija. [Daugiau informacijos](#)
- Liepos 29 d. Lietuvos kosmoso asociacija ir Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūra organizavo informacinę dieną, kurioje buvo aptarti 7BP teminės srities „Kosmosas“ kvietimai, pristatyta Lietuvos kosmoso politika, informuota apie kosmoso veiklas, projektus, renginius, pasiūlyta steigti VŠĮ „Lietuvos kosmoso tyrimų ir technologijų institutas“. [Daugiau informacijos](#)

Tyrėjų tarptautinės kompetencijos ugdymas

Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūra įgyvendina projektą „Tyrėjų tarptautinės kompetencijos ugdymas (TYKU).“

TYKU projekto tikslas – stiprinti integraciją į bendrą ES mokslinių tyrimų erdvę bei didinti mokslinių tyrimų konkursinį finansavimą Lietuvoje.

Projektu siekiama ugdyti mokslininkų ir kitų tyrėjų, mokslo studijų, ekspertinių ir koordinavimo institucijų ekspertų ir darbuotojų gebėjimus ekspertuoti, rengti ir įgyvendinti tarptautinius mokslinių tyrimų projektus, skatinti tarptautinį bendradarbiavimą; supažindinti tyrėjus su tarptautinių mokslinių tyrimų programų naujienomis.

[Daugiau informacijos](#)

Lietuva – tarptautinio projekto Nordicbaltsat partnerė

Kauno technologijos universitetas yra vienas iš 7BP programos projekto Nordicbaltsat - "Šiaurės Europos ir Baltijos šalių potencialo panaudojimas kuriant ir taikant naujausias kosmoso technologijas" partneris.

Šį projektą įgyvendina 6 šalys: Estija, Latvija, Lietuva, Lenkija, Švedija, Prancūzija.

Projektas įgyvendinamas 2010–2012 m.

Renginiai

Tarptautinė konferencija „Space Economy in Multipolar World - 2010“

Lietuvos kosmoso asociacija kviečia dalyvauti spalio 6-8 d. vyksiančioje tarptautinėje konferencijoje SEMW -2010 "Space Economy in Multipolar World". Kviečiamas, jau tapęs tradiciniu, 3-asis Baltijos Šalių Kosmoso Apskritasis Stalas „Space B9“, kuriame laukiame visų 9 šalių, esančių aplink Baltijos jūrą, atstovų. Diskusijos temos - Baltijos regiono saugumo mokslinių koncepcijų kūrimas (trijų būsimų atominių jėgainių, dujotekių, naftotiekių, ES sienos, potvynių, gaisrų monitoringas), (GMES: Global Monitoring for Environment and Security).

Konferencijos pagrindinė tema – Kosmoso Ekonomika, kuri apima kosminį transportą, mažuosius palydovus, telekomunikacijas, teisės aspektus. Vieno iš pranešimų metu svečiai iš Italijos demonstruos tikrą studentų sukonstruotą CubeSat tipo palydovą. Konferencijos programą planuojama publikuoti www.space-lt.eu svetainėje 2010 rugpjūčio 15 d.

Renginio data	Vieta	Pavadinimas	Organizatorius
Rugsėjo 15-16 d.	Padua, Italija	Tarptautinės 7BP Kosmoso teminės srities informacinės dienos	
Rugsėjo 21-24	Gracas (Graz), Austrija	Symposium on Small Satellite Programmes for Sustainable Development: Payloads for Small Satellite	
Rugsėjo 22 d.	Vilnius	Apskritasis stalas "Inovacijų kosmoso srityje plėtra ir viešasis interesas"	LRS Informacinės visuomenės plėtros komitetas
Rugsėjo 27 – spalio 1	Praha, Čekija	61st International Astronautical Congress IAC	
Spalio 6-8 d.	Vilnius	Tarptautinė konferencija SEMW -2010 "Space Economy in Multipolar World"	Lietuvos kosmoso asociacija

Naudingos nuorodos

Lietuvos organizacijų, veikiančių kosmoso srityje, tinklalapiai:

- <http://space-lt.eu> – Lietuvos kosmoso asociacija
- www.tpa.lt/7BP/Specifines_programos/Bendra_darbiavimas/kosmosas.htm – Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūra
- www.ukmin.lt – LR Ūkio ministerijos Inovacijų politikos skyrius

Idomios iniciatyvos:

- www.glory.lt – GLORY eksperimentas, kosminė fotografija
- www.galileo-masters.eu – Europos palydovinės navigacijos konkursas
- www.fp7-space.eu – COSMOS – ES finansuojamas nacionalinis kosmoso tinklas

Užsienio organizacijų, veikiančių kosmoso srityje, tinklalapiai:

- www.esa.int – Europos kosmoso agentūra
- www.astrium.eads.net/en/ - EADS Astrium
- www.iafastro.org – International Astronautical Federation
- www.eurisy.org – EURISY
- www.espi.or.at – European space policy institute
- www.oosa.unvienna.org – United Nations Office for Outer Space Affairs

Pasiūlymus ir pastabas dėl informacinio žurnalo siųskite redaktorei Renatai Vaicekauskaitėi el. paštu renata@zef.lt, tel. 8 5 274 5420.

Asociacija „Žinių ekonomikos forumas“, J. Galvydžio g. 5/96, Vilnius
El. p. info@zef.lt, www.zef.lt